

mun. Chișinău, str. P. Rareș, nr.18,
Republica Moldova, MD-2005,
tel./fax:(+ 373 22) 218768
e-mail: info@csj.md

Chișinău, P.Rareș, 18 street,
Republic of Moldova, MD-2005,
tel./fax:(+373 22) 218768
e-mail: info@csj.md

Nr. 3ra-1/21 din 07.07.2021

**Dnei Domnica Manole
Președintele Curții Constituționale a RM**

Prin prezenta, în baza încheierii din 07 iulie 2021, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție Vă expediază sesizarea depusă de către sesizarea depusă de către Societatea pe Acțiuni „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment, reprezentată de avocatul Vitalie Ciofu, în vederea examinării constituționalității a unor prevederi din Codul fiscal și anume:

- sintagma „ca despăgubire pentru prejudiciul ce le-a fost cauzat ca urmare a unei acțiuni ilegale (inacțiuni)” din art. 20 lit. d3) din Codul fiscal, și
- sintagma „veniturile obținute ca urmare a compensării daunei materiale cauzate” din art. 20 lit. z6) din Codul fiscal.

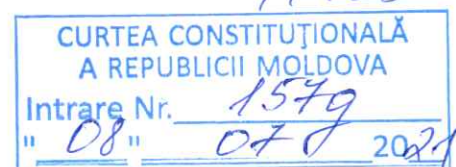
Anexă: copia încheierii din 07 iulie 2021 pe 5 pagini, sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 6 file .

Cu respect,

**Președintele Colegiului civil,
comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție**

Tamara Chișca-Doneva

Ex: T.Bradu

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

MD – 2004, mun. Chișinău str. Alexandru Lăpușneanu, 28

SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate

Prezentată în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, art. 25 lit. d) din Legea nr. 317-XII din 13.12.1994 cu privire la Curtea Constituțională, art. 38 alin. (1) lit. d) art. 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16.06.1995,

I. AUTORUL SESIZĂRII:

1. Numele – **CIOFU**
2. Prenumele – **VITALIE**
3. Funcția – **AVOCAT, Licența Nr. 2132,**

II. OBIECTUL SESIZĂRII:

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității și declararea ca fiind neconstituțională a următoarelor norme/sintagme:

„În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit:

d³) sumele primite de către persoane fizice și juridice ca despăgubire pentru prejudiciul ce le-a fost cauzat ca urmare a unei acțiuni ilegale (inacțiuni) ori ca urmare a unor calamități naturale sau tehnogene, cataclisme, epidemii, epizootii; ...

z⁶) veniturile obținute ca urmare a compensării daunei materiale cauzate, în partea în care compensația acordată nu depășește dauna materială cauzată;”

din art. 20 lit. d³) și z⁶) din Codul Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163-XIII din 24.04.1997, republicat în Monitorul Oficial al R.Moldova, ediție specială din 08.02.2007;

prin prisma corespunderii cu art. 9 alin. (3), art. 23 alin. (2), art. 46 alin. (1), art. 58 alin. (2) din CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI PRINCIPAL

La data de 9 decembrie 2016, SA „Avicola-Bucovăț” în proces de insolabilitate a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Strășeni (în prezent Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat) cu privire la contestarea actului administrativ.

Inspectoratul Fiscal de Stat pe Raionul Strășeni (actual Serviciul Fiscal de Stat) a constatat încălcarea prevederilor art. 54¹ și 54⁴ Cod fiscal, prin faptul că SA „Avicola Bucovăț” a utilizat regimul de impozitare a veniturii obținut din activități operaționale, prezentând Dările de seamă privind impozitul pe venit din activitatea operațională Forma IVAO, ca rezultat a obținut venit în sumă de „0” lei și nu a reflectat corect veniturile obținute din activitatea desfășurată în conformitate cu prevederile art. 54⁴ Cod fiscal.

Inspectoratul Fiscal de Stat pe Raionul Strășeni (actual Serviciul Fiscal de Stat) și-a întemeiat Decizia de încasare a sumelor impozitelor și de aplicare a sancțiunilor cu prevederile art. 18 și 54² din Codul Fiscal, invocând necesitatea atribuirii la impozitul pe venit din activitatea operațională a sumelor indicate din Încheierea Judecătorească din 22 aprilie 2013 și din Încheierea Executorului judecătoresc din 22 aprilie 2014.

Prin hotărârea din 29 iunie 2017 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de SA „Avicola-Bucovăț” în proces de insolabilitate a fost admisă, fiind dispusă anularea deciziei nr. 82/86-3-135 din 8 septembrie 2016 a Direcției generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat, în partea pct. 1.1, prin care s-a dispus încasarea din contul SA „Avicola-Bucovăț” în proces de insolabilitate în buget a sumei în mărime de 751 855,62 de lei impozit pe venit din activitatea operațională în anul 2013, în partea pct. 1.2, prin care s-a dispus încasarea din contul SA „Avicola-Bucovăț” în proces de insolabilitate în buget a sumei în mărime de 75 483,48 de lei impozit pe venit din activitatea operațională în anul 2014, în partea pct. 2.1, prin care s-a dispus calcularea și încasarea din contul SA „Avicola-Bucovăț” în proces de insolabilitate în buget a majorării de întârziere (penalitate) în mărime de 282 183,66 de lei pentru neachitarea în termen a taxei pe valoare adăugată diminuată, precum și în partea pct. 3.1, prin care au fost aplicate amenzi SA 2 „Avicola-Bucovăț” în proces de insolabilitate pentru încălcarea legislației fiscale în mărime de 248 201,73 de lei – 30% pentru diminuarea impozitului pe venit din activitatea operațională în anul 2013 – 2014.

Prin decizia din 6 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat, a fost casată hotărârea din 29 iunie 2017 a Judecătoriei Strășeni în partea anulării pct. 1.2 din decizia nr. 82/86-3-135 din 8 septembrie 2016 a Direcției generale administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat privind încasarea din contul SA „Avicola-Bucovăț” la buget a sumei în mărime de 75 483,48 de lei impozit pe venit din activitatea operațională în anul 2014 și în această parte emisă o nouă hotărâre, de respingere a acțiunii, în rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Prin decizia din 21 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul depus de către Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat, a fost casată integral decizia din 6 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cauza fiind remisă spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

După rejudecare, prin decizia din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de reprezentantul Direcției generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat împotriva hotărârii din 29 iunie 2017 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central.

Invocând ilegalitatea deciziei enunțate, la data de 16 decembrie 2019 Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat a contestat-o cu recurs nemotivat, care ulterior la data de 20 ianuarie 2020 a fost completat cu motivare, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu proununțarea unei hotărâri noi, de respingere a acțiunii.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI REPUBLICII MOLDOVA, PRECUM ȘI ARGUMENTELOR ÎN SUSȚINEREA POZIȚIEI EXPRIMATE:

VI.1

Constituția Republicii Moldova

din 29.07.1994, publicată în Monitorul Oficial Nr. 1, în vigoare din 27.08.1994

Articolul 9 alin. (3). Principiile fundamentale privind proprietatea
Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.

Articolul 23 alin. (2). Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 46. alin. (1). Dreptul la proprietatea privată și protecția acesteia
Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

Articolul 58 alin. (2) - Contribuții financiare
Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale.

VI.2

Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale
amendată prin protocoalele adiționale la această convenție (încheiată la Roma
la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova
prin Hotărârea Parlamentului nr.1298-XIII din 24 iulie 1997)

Articolul 1 din Protocolul adițional nr. 1 Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional. Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului Statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare reglementării folosirii bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

Pornind de la cadrul legal reliefat supra, în motivarea obiecției de neconstituționalitate a obiectului sesizării autorul acesteia aduce următoarele critici de neconstituționalitate, în special:

obiectul sesizării – prevederile legale criticate determină veniturile neimpozabile:

”În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit:

d³) sumele primite de către persoane fizice și juridice ca despăgubire pentru prejudiciul ce le-a fost cauzat ca urmare a unei acțiuni ilegale (inacțiuni) ori ca urmare a unor calamități naturale sau tehnogene, cataclisme, epidemii, epizootii; ...

z⁶) veniturile obținute ca urmare a compensării daunei materiale cauzate, în partea în care compensația acordată nu depășește dauna materială cauzată;”

În opinia autorului sesizării, normele/sintagmele criticate reglementează într-un mod incoerent sursele/bazele veniturilor neimpozabile, creînd o situație de insecuritate juridică și în același timp lăsînd un spațiu de manevră arbitrarului, manifestat de eventualii factori de decizie în asemenea spețe.

Or, reeșind din conținutul normei de drept criticate, nu este clar și previzibil care sunt limitele de apreciere a surselor de venit impozabile în situația de *”încasare a contravalorii bunurilor/proprietății de care a fost lipsită întreprinderea”*.

Autorul sesizării consideră că prin prizma previzibilității normelor de drept indicate supra, este cert și clar că – *restabilirea/recuperarea drepturilor de proprietate încălcate prin încasare a contravalorii bunurilor/proprietății de care a fost lipsită întreprinderea* nu poate fi apreciată ca sursă de venit impozabilă și aceasta urmează a fi calificată ca: (i) *despăgubire pentru prejudiciul ce le-a fost cauzat ca urmare a unei acțiuni ilegale (inacțiuni)* sau (ii) *venituri obținute ca urmare a compensării daunei materiale cauzate.*

Prin art. 46 alin. (1) din Constituție s-a consacrat clar: *Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.*

La fel, cu titlu de fundament al reglementărilor fiscale, prin art. 58 alin. (2) din Constituție s-a consacrat: *Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale.*

Ignorarea sau admiterea arbitrarului la interpretarea normelor contestate, prin impunerea unor sume a impozitelor, în cazul în care are loc restabilirea/recuperarea drepturilor de proprietate, duce la încălcarea acestor două norme/principii de garantare a proprietății și asigurare justă a sarcinilor fiscale.

Astfel, autorul sesizării consideră că în lumina celor reliefate supra, a fost elucidat în mod absolut faptul că, normele/sintagmele contestate, sunt imprecise, neclară și duce la dezvoltarea arbitrarului, fiind evident că aceste norme/sintagme contestate nu pot trece de controlul impus prin prizma art. 23 alin. (2) din Constituția RM.

Or, exigențele preeminenței dreptului presupun, *inter alia*, asigurarea legalității și a certitudinii juridice, **potrivit Raportului privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, § 41.**

În acest sens, art. 23 alin. (2) din Constituția RM, implică adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile și previzibile.

Astfel, pentru ca legea să corespundă cerinței previzibilității, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitatea de exercitare a puterii discreționare a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legal urmărit, pentru a-i oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (*Sissanis v. România*, 25.01.2007, § 66; *Seychell v. Malta*, 28.08.2018, § 50-52). Or, o putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității (**HCC nr. 28 din 23.11.2015, § 61**).

Și în această ordine de idei, este de menționat că, potrivit prevederilor regăsite în Hotărîrea CEDO din 13.12.2001 (cererea nr. 45701/99) cauza Mitropolia Basarabiei și Alții c. Moldovei, **Înalta Curte** reamintește în jurisprudența sa constantă conform căreia expresia „prevăzută de lege” **din articolele 8-11 ale Convenției** nu numai că cere ca măsura incriminată să aibă o bază în dreptul intern, dar vizează, de asemenea, și calitatea legii în cauză, care trebuie să fie suficient de accesibilă și previzibilă în ceea ce privește efectele ei, adică să fie enunțată cu destulă precizie, astfel încât să permită persoanei - în caz de necesitate, cu o consultare adecvată, să-și determine conduita sa (*Hotărârile Sunday Times v. Royaume Uni (nr. 1)*, 26 aprilie 1979, seria A nr. 30, p. 31 § 49, *Larissis et autres v. Grèce*, 24 februarie 1998, *Recueil* 1998-1, p. 378, § 40, *Hashman et Harrupv. Royaume-Uni [GC]*, nr. 25594/94, § 31, *CEDH 1999 VIII*, *Rota ru v. Roumanie [GC]*, nr. 28341/95, § 52, *CEDH 2000-V*).

Pentru a răspunde acestor exigențe dreptul intern trebuie să ofere o anumită protecție împotriva ingerințelor arbitrare ale autorităților publice în drepturile garantate de Convenție. Atunci când este vorba de chestiuni care aduc atingere drepturilor fundamentale, legea este contrară principiului preeminenței dreptului, acesta fiind unul din principiile fundamentale ale unei societăți democratice consacrat de Convenție, dacă marja de discreție prevăzută de lege oferă executivului împuterniciri largi. Legea trebuie să definească cu suficientă precizie scopul oricărei marje de discreție și modalitățile de exercitare a acesteia (*HTchaouch v. Bulgarie [GC]*, nr. 30985/96, § 84, *CEDH 2000-XI*).

Nivelul de precizie a legislației interne - care nu poate în nici un caz să prevadă toate ipotezele - depinde într-o măsură considerabilă de conținutul instrumentului în cauză, de domeniul pe care-l reglementează și de numărul și statutul celor cărora li se adresează (Hotărârile *Hashman et Harrup* citată anterior, § 31 și *Groppera Radio AG et autres v. Suisse*, 28 martie 1990, seria A nr. 173, p. 26, § 68).

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Onorată Curte!

Autorul sesizării consideră că sunt întrunite în mod absolut condițiile, menționate în HCC nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. (a) și (g) din Constituția Republicii Moldova.

Obiectul sesizării privind excepția de neconstituționalitate intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. (a) din Constituția RM, intimatul – S.A. ”Avicola Bucovăț” este în drept să ridice excepția de neconstituționalitate în fața Curții Supreme de Justiție, pentru sesizarea Curții Constituționale a RM, în scopul expunerii referitor la verificarea neconstituționalității art. 20 lit. d³) și z⁶) din Codul Fiscal, în corespundere cu art. 9 alin. (3), art. 23 alin. (2), art. 46 alin. (1), art. 58 alin. (2) din CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA.

Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, iar o hotărîre anterioară adoptată de către Curtea Constituțională a RM avînd ca obiect prevederile legale contestate nu există.

Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este ridicată de partea în proces.

În consecință autorul sesizării respectuos solicită Curții Constituționale să verifice constituționalitatea art. 20 lit. d³) și z⁶) din Codul Fiscal, prin prisma criticilor regăsite în sesizare, în corespundere cu art. 9 alin. (3), art. 23 alin. (2), art. 46 alin. (1), art. 58 alin. (2) din CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA, declarându-le neconstituționale.

VI. DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Nu sunt.

VII. LISTA DOCUMENTELOR

Nu sunt.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul Republica Moldova, mun. Chișinău
Data 06.07.2021

Cu respect,

Avocat, Ciofu Vitalie

Dosarul nr. 3ra-1/21

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud: T.Andronic)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, V.Sîrbu, V.Mihaila)

ÎNCHEIERE

7 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova

examinând cererea depusă de către Societatea pe Acțiuni „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment, reprezentată de avocatul Vitalie Ciofu cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea în contestare depusă de Societatea pe Acțiuni „Avicola-Bucovăț” în proces de insolabilitate împotriva Direcției generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea în parte a actului administrativ individual defavorabil,

c o n s t a t ă :

La data de 9 decembrie 2016, Societatea pe Acțiuni „Avicola-Bucovăț” în proces de insolabilitate (în prezent SA „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment) a depus acțiune în ordinea contenciosului administrativ împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Strășeni (Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat), solicitând anularea deciziei nr. 82/86-3-135 din 8 septembrie 2016 a Direcției generale administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat, în partea pct. 1.1, prin care s-a dispus încasarea din contul său în buget a sumei în mărime de 751 855,62 de lei cu titlu de impozit pe venit din activitatea operațională în anul 2013, în partea pct. 1.2, prin care s-a dispus încasarea din contul său în buget a sumei în mărime de 75 483,48 de lei cu titlu de impozit pe venit din activitatea operațională în anul 2014, în partea pct. 2.1, prin care s-a dispus calcularea și încasarea din contul său în buget a majorării de întârziere (penalitate) în mărime de 282 183,66 de lei pentru neachitarea în termen a taxei pe valoare adăugată diminuată, precum și în partea pct. 3.1, prin care i-au fost aplicate amenzi pentru încălcarea legislației fiscale în mărime de 248 201,73 de lei – 30% pentru diminuarea impozitului pe venit din activitatea operațională în anul 2013 – 2014.

Prin hotărârea din 29 iunie 2017 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, acțiunea în contestare depusă de SA „Avicola-Bucovăț” în proces de insolabilitate a fost admisă integral.

La data de 4 iulie 2017, în termen, Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 29 iunie 2017 a Judecătorei Strășeni, sediul Central solicitând casarea integrală a acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca fiind nefondată.

Prin decizia din 6 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat, a fost casată hotărârea din 29 iunie 2017 a Judecătorei Strășeni în partea anulării pct. 1.2 din decizia nr. 82/86-3-135 din 8 septembrie 2016 a Direcției generale administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat privind încasarea din contul SA „Avicola Bucovăț” la buget a sumei în mărime de 75 483,48 de lei cu titlu de impozit pe venit din activitatea operațională în anul 2014 și în această parte a fost emisă o nouă hotărâre, de respingere a acțiunii, în rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Prin decizia din 21 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat, a fost casată integral decizia din 6 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

După remiterea cauzei la rejudecare, prin decizia din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat împotriva hotărârii din 29 iunie 2017 a Judecătorei Strășeni, sediul Central.

Invocând ilegalitatea deciziei enunțate, la data de 16 decembrie 2019 Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat a contestat-o cu recurs nemotivat, care ulterior la data de 20 ianuarie 2020 a fost completat cu motivarea acestuia, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei decizii noi, de respingere a acțiunii.

Prin referința depusă la data de 25 februarie 2020, SA „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment a solicitat respingerea recursului depus de Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat cu menținerea actului judecătoresc recurat.

Prin încheierea din 3 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat împotriva deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost numit pentru examinare în complet de 5 judecători.

Ținând cont de complexitatea cauzei și de problemele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a considerat prin prisma art. 247 Cod administrativ că în speță există circumstanțe ce ar dicta necesitatea audierii participanților la proces, motiv pentru care după mai multe amânări din motive ce nu depind de voința instanței de judecată și a participanților la proces, examinarea recursului a fost fixată în ședință publică pentru data de 15 aprilie 2021, ora. 09.00.

Astfel, în cadrul ședinței instanței de recurs cu participarea părților din 15 aprilie 2021, reprezentantul recurentului Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat – Radu David a susținut recursul înaintat și a solicitat admiterea acestuia în sensul declarat, reiterând motivele de drept și de fapt indicate în motivarea recursului anexat la dosar.

Reprezentantul intimatului SA „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment – avocatul Vitalie Ciofu, în cadrul ședinței instanței de recurs a solicitat respingerea recursului cu menținerea deciziei instanței de apel, pe care o consideră legală și întemeiată, indicând că motivele expuse în recurs sunt declarative și fără suport probator.

Lichidatorul SA „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment – Tair Manalati în ședința instanței de recurs nu s-a prezentat, deși a fost legal citat despre data, ora și locul examinării ședințelor de judecată anterioare din 17 decembrie 2020, 21 ianuarie 2021, 18 februarie 2021, 11 martie 2021 și 1 aprilie 2021, ceea ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la dosar (vol.III,f.d.30,41,48,59,69).

După ce părțile s-au expus în ședința de judecată asupra problemelor invocate în cererea de recurs, examinarea recursului a fost fixată pentru data de 7 iulie 2021.

La data de 6 iulie 2021, ora 22.14, reprezentantul intimatului SA „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment – avocatul Vitalie Ciofu a depus prin intermediul poștei electronice și la 7 iulie 2021, ora 8.30 în original, cerere cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul fiscal după cum urmează:

- sintagma „ca despăgubire pentru prejudiciul ce le-a fost cauzat ca urmare a unei acțiuni ilegale (inacțiuni)” din art. 20 lit. d³) din Codul fiscal, și
- sintagma „veniturile obținute ca urmare a compensării daunei materiale cauzate” din art. 20 lit. z⁶) din Codul fiscal.

Studiind cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea urmează a fi admisă, cu remiterea acesteia Curții Constituționale, din următoarele considerente.

Conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate

Conform § 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În § 83 al aceleiași hotărâri, Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la § 82.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că, la caz, sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, precum și în hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016 a Curții Constituționale.

Astfel, obiectul excepției de neconstituționalitate și anume unele sintagme din art. 20 lit. d³) și lit. z⁶) din Codul fiscal, intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția fiind ridicată de către partea în proces, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei, precum și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale pe acest obiect, motiv din care cererea înaintată urmează a fi admisă.

Or, cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normelor contestate, depusă de către SA „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment, reprezentată de avocatul Vitalie Ciofu, constituie o prerogativă a acesteia, iar prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către Curtea Constituțională, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești, ceea ce este inadmisibil.

Totodată, ca rezultat al admiterii cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a amâna examinarea cauzei în ordine de recurs, reieșind din dispozițiile art. 12¹ alin. (3) din Codul de procedură civilă, conform cărora ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Din aceste considerente, pentru respectarea dreptului la apărare a părții implicate în litigiu și întru evitarea admiterii unei încălcări a dispozițiilor statuate la art. 6 § 1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite în sensul sus-enunțat cererea depusă de către SA „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment, reprezentată de avocatul Vitalie Ciofu cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul fiscal.

Conform art. 195 și art. 230 din Codul administrativ și în conformitate cu art. 12¹ din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se admite cererea depusă de către Societatea pe Acțiuni „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment, reprezentată de avocatul Vitalie Ciofu cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor sintagme din art. 20 lit. d³) și lit. z⁶) din Codul fiscal.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea depusă de către Societatea pe Acțiuni „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment, reprezentată de avocatul Vitalie Ciofu, în vederea examinării constituționalității a unor prevederi din Codul fiscal și anume:

- sintagma „ca despăgubire pentru prejudiciul ce le-a fost cauzat ca urmare a unei acțiuni ilegale (inațiuni)” din art. 20 lit. d³) din Codul fiscal, și
- sintagma „veniturile obținute ca urmare a compensării daunei materiale cauzate” din art. 20 lit. z⁶) din Codul fiscal.

Se amână examinarea cauzei în ordine de recurs, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

/semnătura/

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

/semnătura/

Maria Ghervas

/semnătura/

Nina Vascan

/semnătura/

Ala Cobăneanu

/semnătura/

Svetlana Filincova

Copia corespunde originalului,
Judecător:

Tamara Chișca-Doneva